

Kaitseväe korralduse seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduse muutmise seadus (lahinguvalve)

§ 1. Kaitseväe korralduse seaduse muutmine

Kaitseväe korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse paragrahviga 4¹ järgmises sõnastuses:

„§ 4¹. Lahinguvalve

(1) Lahinguvalve on rahuajal Kaitseväe tegevuste kogum, mille käigus tagatakse Kaitseväe üksuste valmisolek ja võimekus reageerida kõrgendatud ohule või ründe.

(2) Lahinguvalve korraldamise, sealhulgas alustamise ja lõpetamise, otsustab Kaitseväe juhataja.“.

2) paragrahvi 8 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul tagatakse Kaitseväes avalikus teenistuses olevale ametnikule või töölepingu alusel töötavale isikule sõjaväelises väljaõppes osalemise ajal toitlustus kaitseväeteenistuse seaduse § 110 lõikes 2 sätestatud tingimustel ja korras.“;

3) seadust täiendatakse §-ga 48² järgmises sõnastuses:

„§ 48². Lahinguvalves jõu kasutamine

(1) Lahinguvalves olev kaitseväelane võib kasutada jõudu käesolevas seaduses sätestatud korras ja tegevväelase ülema korraldusel järgmiste Kaitseväe ülesannete täitmise raames:

1) riigi sõjalisel kaitsmisel ja osalemisel kollektiivses enesekaitses;

2) Eesti õhuruumi ja merepiiri valvamisel ja kaitsmisel;

3) Eesti merealal veesõidukist või muust ujuvvahendist lähtuva elutähtsa teenuse toimepidevust tagavat taristut, samuti riigikaitseobjekti, sadamat või muud rajatist või seadmestikku ähvardava ohu ennetamisel, väljaselgitamisel ja tõrjumisel või korrarikkumise kõrvaldamisel.

(2) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata tegevväelase poolt jõu kasutamisele.“;

4) seaduse 5. peatükki täiendatakse §-ga 49¹ järgmises sõnastuses:

„§ 49¹. Lahinguvalves vahetu sunni kohaldamine

(1) Kaitseväe julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusl alal ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks või Kaitseväe julgeolekualal asuva vara või isikute vastu suunatud ründe lõpetamiseks on lahinguvalves oleval kaitseväelasel tegevväelase ülema korraldusel õigus kasutada füüsilist jõudu, erivahendit ja relva korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras või sõjaväerelva või relvasüsteemi, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul võib lahinguvalves olev kaitseväelane:

- 1) peatada Kaitseväe julgeolekualal või selle vahetus läheduses viibiva isiku;
- 2) ajutiselt keelata isiku viibimise Kaitseväe julgeolekualal või selle vahetus läheduses, kohustada teda lahkuma või Kaitseväe julgeolekualale teatud kaugusele lähenemisest hoiduma;
- 3) anda sõiduki või maastikusõiduki juhile käega, sauaga, helkurkettaga või alarmsõiduki valgusseadme või valjuhääldi abil liikluseaduses kehtestatud korras märguande sõiduki või maastikusõiduki peatamiseks;
- 4) sõiduki või maastikusõiduki sundpeatada, korraldades teesulu või kasutades sundpeatamise vahendit või relva.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhtudele võib lahinguvalves olev kaitseväelane kohaldada vahetut sundi korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras ka juhul, kui ta on kaasatud riigikaitseobjektivastase ründe, riigipiiri või ajutise kontrolljoone ebaseadusliku ületamise ning kuritegude ennetamise ja tõkestamise.

(4) Mehitamata süsteemi peatuma sundimiseks mehitamata süsteemi tekitatud vahetu kõrgendatud ohu korral on lahinguvalves oleval kaitseväelasel edasilükkamatu pädevuse alusel ja tegevväelasest ülema korraldusel õigus kasutada erivahendit või relva korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras või sõjaväerelva või relvasüsteemi, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul võib lahinguvalves olev kaitseväelane kasutada järgmisi erivahendeid:

- 1) raadioside segajat;
- 2) laser- või muud seadet, millega on võimalik tõkestada mehitamata süsteemi edasist liikumist;
- 3) võrku;
- 4) mehitamata süsteemi, mis on valmistatud või mida kasutatakse mehitamata süsteemi kokkupõrkeks, et tõkestada selle edasist liikumist;
- 5) muud käesoleva lõike punktides 1–3 sätestatud seadme või vahendiga sarnase toimega seadet või vahendit.

(6) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata tegevväelase poolt lahinguvalves teenistusülesande täitmisele.“.

§ 2. Kaitseväeteenistuse seaduse muutmise

Kaitseväeteenistuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 5 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „saamise“ sõnadega „ning teenistusülesannete täitmise“;
- 2) paragrahvi 5 lõike 3 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „lisaõppekogunemisel“ sõnadega „sõjaväelise väljaõppe täiendamise ja teenistusülesannete täitmise eesmärgil“;
- 3) seadust täiendatakse §-ga 6¹ järgmises sõnastuses:

„6¹. Teenistusülesannete täitmine kaitseväeteenistuskohustuse raames

(1) Ajateenijale ja reservväelasele võib kaitseväeteenistuskohustuse täitmise ajal anda muu hulgas Kaitseväe korralduse seaduse §-s 4¹ nimetatud Kaitseväe tegevuse raames teenistusülesande, mis on seotud rahuajal Kaitseväe edasilükkamatu pädevuse rakendamise või kõrgendatud ohu või ründe tõrjumisega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teenistusülesande täitmiseks peab ajateenija ja reservväelane olema eelnevalt läbinud vajaliku väljaõppe ja esmase sõjaväelise väljaõppe.

(3) Ajateenija ja reservväelane võib kohaldada vahetut sundi Kaitseväge korralduse seaduse §-s 4¹ nimetatud teenistusülesande täitmisel tegevväelasest ülema korraldusel Kaitseväge korralduse seaduse §-s 49¹ sätestatud alusel ja korras.

(4) Ajateenija ja reservväelane võib kasutada jõudu Kaitseväge korralduse seaduse §-s 4¹ nimetatud teenistusülesande täitmisel tegevväelasest ülema korraldusel Kaitseväge korralduse seaduses §-des 44–46 ning § 48² sätestatud korras.“;

4) paragrahvi 49 lõike 2 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: „Kaitseväge väljaõppe eeskirjast või õppekavast lähtudes võib ajateenistuskoha ülem või sõjaväelist väljaõpet läbiviiv või teenistusülesande andnud tegevväelasest ülem ohutusnõudeid järgides seada ajateenija sõjaväelisel väljaõppel või teenistusülesande täitmisel olukorda, mis võib vastata sõjaajal toimuvale lahingutegevusele.“;

5) paragrahvi 49 lõiget 13 täiendatakse pärast sõna „osalemise“ tekstiosaga „, teenistusülesannete täitmise“;

6) paragrahvi 54 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Ajateenijale võib maksta toidukulu katteks hüvitist, kui ajateenija väljaõppe või teenistusülesande korraldusest tulenevalt ei ole võimalik toitlustust tagada.“;

7) paragrahvi 54 lõiget 5 täiendatakse pärast sõna „toitlustuse“ sõnadega „ning toidukulu hüvitise“;

8) paragrahvi 69 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Õppekogunemine on Kaitseväge korraldatav sõjaväelise väljaõppe saamine ja teenistusülesannete täitmine, mille jooksul:

- 1) korratakse ja täiendatakse omandatud teadmisi ja oskusi;
- 2) harjutatakse üksuste koostegevust;
- 3) harjutatakse üksuste tegevust sõjalise valmisoleku tõstmisel;

4) täidetakse teenistusülesandeid, sealhulgas Kaitseväge korralduse seaduse §-s 4¹ nimetatud Kaitseväge tegevuste raames.“;

9) paragrahvi 69 lõiget 3¹ täiendatakse pärast sõna „väljaõpet“ sõnadega „ja täitmiseks teenistusülesandeid“.

10) paragrahvi 80 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Reservväelasele võib maksta toidukulude katteks hüvitist, kui reservväelase väljaõppe või teenistusülesande korraldusest tulenevalt ei ole võimalik toitlustust tagada.“;

11) paragrahvi 80 lõiget 8 täiendatakse pärast sõna „toitlustuse“ sõnadega „ning toidukulu hüvitise“.

12) paragrahvi 104 lõiget 1 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) Kaitseväe korralduse seaduse § 4¹ nimetatud teenistusülesande täitmise ajal.“.

§ 3. Kaitseliidu seaduse muutmine

Kaitseliidu seaduse § 4 lõikeid 3¹ ja 3² täiendatakse pärast sõna „ülesanne“ sõnadega „ja tegevus“ vastavas käändes.

§ 4. Tulumaksuseaduse muutmine

Tulumaksuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 13 lõike 3 punkti 13 täiendatakse pärast sõna „kaitseväelasele“ sõnadega „ja Kaitseväes avalikus teenistuses olevale ametnikule või töölepingu alusel töötavale isikule“;

2) paragrahvi 13 lõiget 3 täiendatakse punktiga 19 järgmises sõnastuses:

„19) Kaitseväeteenistuse seaduse alusel kutsealusele, ajateenijale, reservis olevale isikule, reservväelasele, reservasendusteenistujale ning kaitseväekohustust võtta soovivale isikule sõidu- ja toidukulude katteks makstavat hüvitist.“.

§ 5. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2027. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „...“ „.....“ 2026. a

Algatab Vabariigi Valitsus „...“ „.....“ 2026. a

(allkirjastatud digitaalselt)